

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Lidová knihtiskárna,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Anton Machát, Wien V.,
Margaretenplatz 7.

Izhaja vsako sredo.

Stane celoletno: K 100—
polletno: K 50—
četrtno: K 25—

Za Jugoslavijo
celoletno: 15 Din.
polletno: 8 „
četrtno: 4 „

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Leto I.

Dunaj, 14. decembra 1921.

Št. 39.

Irski narod in mi.

Tam zunaj na severu leži v Atlantskem oceanu irski otok, kot nekaka predstraža Evrope proti zapadu: to je domovina Ircev. Ta dežela je uganka vsemu svetu: majhen narod kmetov se bojuje stoletja z mogočno angleško državo! Irška nima tovarn za orožje, nima premogovnikov, je večinoma brez industrije, brez vojaštva, brez vojnih ladij: to je narod revežev, zapuščenih, ubožnih proletarcev, dočim je cela Anglija ena sama tovarna, polna bogastva, ki ga dovažajo tja ladje iz vseh delov sveta. Angleško brodovje neomejeno gospodari na morju, angleški denar ima z ameriškimi prvo vrednost na svetu. Cela Anglija je polna krasnih vrtov in vil angleških kapitalistov in lordov. Toda kljub vsemu temu stoji danes Anglija lordov, kapitalistov, bojnih ladij ponižno pred Irsko, deželo brezdomincev, beguncev, manjvrednih proletarcev ter jo prosi in vabi, da bi se pobotala z njo. Anglija danes ponuja Irski avtonomijo v največjem obsegu (Home-rule): lasten parlament, pravico postavodaje, pobiranja davkov; šolstvo je itak že v rokah Ircev. Toda vedno bolj se kaže, da je Anglija zamudila vse prilike, ki jih je imela v zgodovini, da popravi svoje krivice napram Irski, zdi se, da je Anglija zamudila tudi že zadnjo uro, da se pobota z Irsko. Na irski zastavi stoji od l. 1916. naprej zapisana beseda: neodvisna republika. Irski so torej obračunali z Anglijo ter se odvrnili od nje; tam za nje ni več upanja, ker so jih Angleži vedno in vedno goljufali. Eno pa je gotovo: irsko vprašanje pomeni neizmerno gorje za vso angleško državo. Vsa velikanska gradba angleškega kraljestva se maje prav radi Ircev. Zakaj? V Kanadi, Avstraliji, južni Afriki so nasprotniki Angležev, ki najbolj ruvajo proti skupni državi, ravno oni Irski, ki so morali ali kot begunci, ali kot siromaki zapustiti svojo

drago domovino. Preklinjali so, ko so se poslavljali od „zelenega otoka“, angleške lorde, ki so jim jemali zemljo in jih stiskali v stari domovini, šli so v kolonije, ter tam izpodkopavajo angleški vpliv.

Veliko bolj nevaren pa je irski element v Ameriki, ki pošilja velike svote denarja v staro domovino in plačuje ves boj Ircev proti Angležem!

Amerika se očitno pripravlja na odločilen boj z Anglijo in ima ravno v Irskih strašno orožje. Za Irce, ki so zapisali na svojo zastavo „irska republika“, stoji bržkone velika Amerika in jim daja tak pogum proti Angležem. Zgodovina irskega naroda je nad vse zanimiva. Kolikokrat so Angleži mislili, da so enkrat za vselej obračunali z Irsko! V XVII. in XVIII. stoletju je irski narod hodil strašen križev pot. Stari irski jezik so Angleži s silo izrinili iz poduka, katoliška vera se je pa morala skriti v dupline, močvirja in gorovja. Vse cerkve, vse ustanove je oddala angleška vlada protestantom; a ljudstvo je ostalo zvesto svoji narodnosti in veri; uprlo se je vedno znova.

L. 1801 je angleška vlada vsled novega irskega upora zatrla zadnjo sled irske avtonomije ter je združila Irsko tesno z Anglijo. V težkih dneh je vstal irski domoljub O'Connell, organiziral katoliške Irce v narodno irsko stranko ter izvojeval na postavnih poti v parlamentu enakopravnost katoličanov z anglikanci. Toda boj se je nadaljeval: na irski zemlji so namreč gospodovali angleški lordi kot veleposestniki, a irski kmet je garal in delal v potu svojega obraza. Irška narodna stranka pod vodstvom Redmonda je v začetku XX. stoletja izvojevala osvoboditev irskega kmeta, tako da je zdaj gospodar na svoji zemlji.

A Irski niso zadovoljni: hočejo imeti svojo lastno vlado, samovlado.

V Angliji je neka stara stranka, stranka grofov, lordov, omejenih, narodno zahrknjenih gospodov, ki sedijo v gosposki zbornici in ki v svoji kratkovidnosti nočejo dati pravice irskemu ljudstvu: češ angleška država ne bo več enotna. Veliki angleški državniki so pa od nekdaj uvideli, da se ni treba bati Angležem svobodno dihaajočih in razvijajočih se Ircev, ki bodo zadovoljni, ampak tlačeni, suženjsko vzgojeni, ki se nagibajo vsled tega k vednim uporom. Tako se je Gladstone († 1898) kot angleški ministrski predsednik vedno zavzemal za irsko samovlado, in tudi po njegovi smrti so Asquith in Lloyd George l. 1907 in 1912 v angleški zbornici predlagali avtonomijo za Irsko. L. 1913 je gosposka zbornica dvakrat odklonila sklep ljudske zbornice glede irske avtonomije. Morda je to bila ena največjih napak v angleški zgodovini. Irski so uvideli, da Angležem ne smejo več zaupati. Od tedaj so se postavili na republikansko stališče. Druga velika napaka je v tem, da je vlada mirno gledala, kako so se irski protestantje l. 1914. pod vodstvom Carsona oborožili, da bi se s silo uprli irski avtonomiji. Posrečilo se jim je avtonomijo preprečiti, a ne v srečo Anglije. Kajti tudi Irski sami so se oborožili ter začeli oni zagonetni upor proti Angliji, ki še danes ni premagan. Za eno stvar ve danes ves svet: Irski bodo prejali slej svobodni!

Irski so nam koroškim Slovencem pravi vzgled vstrajnosti. V njihovi zgodovini se zrcali tudi naša zgodovina. Nemci so stokrat mislili, da so obračunali s koroškimi Slovenci, kakor Angleži z Irski. A vsakokrat so se zmotili. Tudi sedaj se bodo. Nemci so izgubili navlado nad drugimi narodi, samo koroški Slovenci so jim še ostali! Previdnost božja jim je dala še eno in sicer zadnjo priliko, da pokažejo, ali imajo kaj čuta pravičnosti napram drugemu narodu ali pa je vsa njih modrost v nasilju. Mi smo popolnoma mirni. Poznamo strašno ma-

PODLISTEK

Socijaldemokratje.

Vse polno jih je: v tovarnah, v obrtnih delavnicah, v kmečkih hišah, kjer je več poslov. Ime smo slišali tisočkrat pri volitvah, slišali pri štrajkih, brali smo njihovo časopisje, videli njihove shode in demonstracije. Ako pa koga vprašamo, kaj je socijalni demokrat, le ne bo vedel pravega odgovora.

Vseučeliški profesor dr. Beck iz Freiburga v Švici nam stvar kratko in jedrnatopojasnjuje. K njegovim pojasnilom pridenemo le nekaj opazk. Socijalizma je več vrst, kakor več vrst hroščev, ki pridejo majnika, drugi junija meseca: 1. Radikalni socijalisti po navkih Bebel-a. 2. radikalni demokratični socijalisti Lazalovi. 3. Mednarodni socijalisti Marks-Engelsovi. 4. Reformni socijalizem Jaurès-Bern.

Največ pristašev je imel koncem XIX. stoletja Marks. Jedro Marksovih navkov pa je tole: 1. Bogastvo se nabira v rokah nekaterih ljudi. 2. Delavske množice zapadajo revščini. 3. Tovarne preveč izdelajo blaga, ki se ne more prodati. 4. Polom tega redu. 5. Diktatura delavcev (prisilna vlada proletarijata).

Marks je jud in sodi, da se ljudje družijo in države vodijo le po dobičku in užitku. Do-

biček in užitek delata po tem evangeliju človeka srečnega. Kjer je dovolj dobička in užitka so ljudje srečni, kjer tega ni, nesrečni in država ter državni red se podreta. Vere ta navk ne pozna, ne ljubezni in usmiljenja. Potem Marks uči, da ima le tisto kaj vrednosti, kar človek naredi z ročnim delom; delavcu naj se pusti ves sad dela, njegovo je vse, kar se z delom napravi. Dandanašnji pa tako uči Marks naprej: Kapitalisti — kapitalist pa je tovarnar, je kmet, je vsak, kdor ima kaj lasti — jemljejo delavcu, kar on pridelal in mu komaj ali niti toliko ne puste, kolikor mu je treba za življenje. Čimbolj se kopiči denar v rokah kapitalistov, tako pravijo nadalje, tem večja je revščina med delavci. Med obema strankama nastaja vedno rastoče sovraštvo, ki dozorja do spopada. Pride do štrajkov, do delavskih rabuk, do upora ljudi, ki nimajo dela, konečno se ta državni red podre in delavci vzamejo kapitalistom, kar so nabrali, kakor pa gospodar v jeseni med čebelam. Zdaj imamo svoje državne in deželne zbornice, kjer lahko govore in sklepajo vsi stanovni, potem pride diktatura proletarijata, to se pravi, zgodilo se bo to, kar hoče delavec, kdor se ne ukloni, ga bomo prisilili.

Po globokem mišljenju se nihče izmed Judov naše dobe ni odlikoval. Jud je prifrigan, zna zaslužiti na borzi, zna govoriti na shodih

in v državnem zboru, ali mislec ni. Kaj čuda, da so Marksova načela vsa piškava. To so izjavili sami socijalisti, ki so živeli za Marksona, najznanjši med njimi Bernstein. Ta je dokazal, da ni res, da se denar zbira le v par rokah. Tudi bogatni enkrat umre in premoženje se deli. Veliko tovarne so skoraj vse postale akcijske družbe. Akcije nakupuje na tisoče ljudi, vsaki akcijonar je zdaj deležen te lasti. Bogastvo se ne kopiči v eni roki, marveč se deli. Ni res, da je siromaštvo med delavci vedno večje. Delavec je pred vojsko razmeroma veliko zaslužil in primerno živel, četudi je bilo želeto, da bi se bilo bolj skrbelo, vzlast' za delavska stanovanja. Ni res, da bi prihajalo razmerje med gospodarjem in delavcem vedno bolj napeto. Delavce je pričela varovati postava. Delavnice so se morale prirejati po postavnih predpisih, delavec se je zavaroval za slučaj bolezni, za slučaj brezdelnosti, o plačilu so se delavci sami pogajali z delodajalcem, nastavila so se razsodišča. Tako je bilo od leta do leta manj in ne več preprirov. Bernstein je tudi javno priznal, da bi bila diktatura delavcev nesmisel. Zdaj je nastal razdor med Marksovimi in Bernsteinovimi pristaši. Marksa so morali le nekoliko pustiti v stran in razvila se je nova, takozvana sindikalistična demokracija.

(Dalje sledi.)

ščevalno roko zgodovine. Da pa bo naša vest pred sodbo zgodovine čista in nam bo zgodovina priča, da smo vse storili, javno in jasno in glasno zahtevamo: Dajte nam naše šole, uradnike, učitelje, občujte z nami čeravno smo Slovenci, a vaši so državljani. Mi sedaj ječimo in stokamo: Obtožujemo vas, da nam delate krivico. Naša pravica je večna in ne bo umrla, ker se ji nečemo odpovedati. Pri nas ne odločuje postava in pravica, ampak prej Heimatswehr, zdaj pa Heimatdienst, natančno kakor Carson in njegove tolpe na Irskem. Za Irci je stala od nekdanje Amerike in Francije, za nami pa stoji sedaj ves svet: Liga narodov. Nam je slovesno pravica narodnega razvoja zajamčena. Začela se je popolnoma nova doba mednarodnega prava: Narodnost stoji pod mednarodnim varstvom, ni več stvar Avstrije ali Nemčije, določati našo usodo, ampak liga narodov ima kontrolo nad izvršitvijo manjšinskih pravic. Vsled tega čakamo, opazujemo, tako dolgo, da bo mera polna!

(Ko je bil današnji članek že stavljen, smo sprejeli o Irski še drug silno zanimiv članek, ki se z današnjim ujema samo v nekaterih mislih, a je spisan po sklenjenem sporazumu med Irsko in Anglijo. Priobčimo ga v eni prihodnjih števil. Op. ur.)

Klic mladini!

• Piše Fr. Podjunčan.

Dvignimo se! Vstanimo predno nam zarja slovenstva v tužnem Korotanu popolnoma ne zaide! Kvišku mlada srca! Dvignimo se v boj za naše pravice, ki so nam zajamčene po senžermenski pogodbi. Ne spimo, ampak bedeti nam je treba, bolj kot kdaj poprej. Če bomo spal, nas bo zmaj ponemčevanja kmalu pogoltnil v svoje nenasitno žrelo.

Mladina, v naših rokah in naših žilah je moč. Pokažimo to moč z dejanji. Stopimo na plan! Pojdimo z lepim zgledom naprej, da bodo potomci z veseljem hodili po poti, ki smo jim jo začrtali. Proč s pijančevanjem in kvaranjem! Narodno delo bodi naš cilj in naš ideal!

Ne izgubimo korajže! Težko nam je sicer delo, ker nimamo dovolj inteligence, ki bi nas vodila, toda temu se da odpomoči. Slovenski mladenič, slovenska mladenka, pridno berimo poučne spise in knjige in kmalu bomo spoznali koliko nam bo koristilo.

Gotovo se bo še našel v vsaki fari ali občini eden, ki prevzame vodstvo. Ubogajmo in poslušajmo, ga radi in spoštujmo ga če vidimo, da je bolj izobražen kot mi sami. Korist tega bomo sami uživali. Kjer še ni društev naj se osnujejo nova; pravico do tega imamo zajamčeno. V nobeni slovenski hiši naj ne majnka naš edini slovenski list: „Koroški Slovenec“. Radi ga prebirajmo in pridno dopisujemo. (V vsaki fari bi morali imeti stalnega dopisnika. Op. ur.) „Koroški Slovenec“ je edini naš zriatelj v teh razburkanih časih...

Prišli so dolgi zimski večeri; dekleta pridno sučejo kolovrate. Kaj pa ti slovenski fant? Nič? Dober svet bi dal: Vzemimo v roko kako poučno ali pa drugo knjigo in čitajmo na glas vsej družini. Marljive predice nam bodo gotovo hvaležne in sami bomo imeli zraven kratek čas. Pomislimo, koliko več dobička bomo imeli, kakor pa če gremo v gostilno popivat ali kvartat, kjer se ne zapije samo denar, ampak tudi zdravje pamet in moralnost.

Ob koncu naj nam še to velja: „Ne ozirajmo se na druge češ, če je zanje dobro, je tudi za nas!“ Ne tako, ampak glejmo, da še one mlačneže potegnemo za seboj; gotovo nam bojo enkrat hvaležni za to.

Strnimo se: Zila, Rož in Podjuna v mogočen zid, da val renegatstva ne preplavi naših krasnih dolin in zelenih planin. Sad svojega dela bomo sami uživali.

Dolgo je krvavelo naše narodno telo pod ostrim tujčevim bičem, in še krvavi. Zdravnikov in usmiljenih src rabimo, ki bodo rane začelili.

Ali hočeš biti ti slovenski fant in ti slovensko dekle zdravnik in pomočnik? Tedaj na noge, v boj! Z nami naš pogum in naša mladost!

TEDENSKI PREGLED

Avstrija.

Glasovanje v Oedenburgu se vrši 14. t. m., v okolici 16. t. m. V vladnih krogih razmotrivajo, ali se ga naj sploh vdeležijo, ker je položaj tak, da ni veliko upanja na uspeh. Velenemci so proti vdeležbi. — Pred dunajskimi sodišči stoje te dni izgrezniki in roparji z dne 1. dec. Med njimi so delavci, ki zaslužijo 27.000 na teden. Obsodbe so zelo hude, od 4 do 11 mesecev težke ječe. Tisti, ki so demonstracije povzročili, bodo seveda zopet brez kazni.

Jugoslavija.

Vladna kriza traja dalje. Pašič je dobil mandat, da sestavi vlado, ker se mu ni posrečilo, ga je vrnil kralju. Sedaj bo poskusil demokrat Davidovič. Narodna skupščina je odgodena, dokler ne bo sestavljena nova vlada. Kakor se kaže, se tudi Davidoviču ne bo posrečilo. Pašič je obolel.

Čehoslovaška.

Štrajk rudarjev v Mor. Ostravi je končan. Češki, šlezjski in moravski Nemci so ustanovili skupno velenemško stranko. Češka ljudska stranka se je razcepila v češko in slovaško. Voditelj zadnje je znani narodni prvoboritelj še za časa Avstrije, duhovnik Hlinka.

Mažarska.

V parlamentu se vrši imunitetna debata glede zaprtih Karlovih pristašev. Iz dosedanega je razvidno, da vlada ni bila brez krivde na kraljevi pustolovščini. O položaju so bili vsi slabo informirani. Pričakovani so, da bo v Bosni i Hrvatski izbruhnila revolucija, v Slovaški tudi, Rumunija ne bo podvzela nobenega koraka, ententa pa bo na tistem pritrdila. Morda bi se bilo tako zgodilo, da nista Čehoslovaška in Jugoslavija prekrizali računov.

Nemčija.

Pojavljajo se stremljenja raznih delov po popolni samostojnosti. Sto let zgodovine ni moglo zamoriti starih spominov. Ozemlje ob Renu hoče tvoriti svojo državo in Bavarska svojo. Tako bi bilo Bismarckovo delo na en mah uničeno. — V nemških mestih so hudi izgredi zaradi rastoče draginje. — Kako globoko je padla nemška zvezda!

Velika ententa.

Anglija je morala Irski priznati neodvisnost. Irci hočejo še več. Ljudstvo bo odločilo, ali se naj sklene mir z Anglijo. — Med Francijo in Španjo je carinska vojna. — V Primorju in Trstu je končana splošna stavka.

MI IN ONI

„Jugoslavija“ piše: „Izzivanje Slovencev po nemškem uradu v Ljubljani. Nemške Avstrije v Ljubljani kaže odkrito mrznjo do vsega, kar je jugoslovanskega, posebno v tem, da strankam, ki si upajo spregovoriti slovensko, odbije prošnje, katerim se sicer ugodi, ako stranka zataji svojo narodnost in prosí ponižno nemško. Kar pa se v tem uradu uganja s koroškimi Slovenci, je sramota za deželo, ki leži v srednji Evropi. Postopa se z njimi, kot se je to delalo le s sužnji in vojnimi ujetniki. Ubogi begunci, ki so si v času najhujšega preganjanja „Čušov“, rešili svoje življenje z begom v Jugoslavijo in bi se radi vrnili k svojim družinam, so izročeni „Heimatdienstu“ in njega ekspozituri na nemškem zastopstvu v Ljubljani, na milost in nemilost. Z vsemi mogočimi šikanami zadržuje nemška oholost te reveže pred povratkom v domovino. Potni listi, ki jih predložijo, se jim odvzamejo in pošiljajo „Heimatdienstu“ v Celovec. Če se prosilcu lahko dovoli povratek v domovino. Ako pa ta najvišja inštanca nemškega šovinizma označi prosilca za zavednega Slovenca, mu nemško zastopstvo odreče pravico do povratka v domovino.“ — To je nov dokaz, kako

je bila opravičena zahteva pol. in gosp. društva glede potnih listov. To postopanje nam pa tudi dokazuje, da mora naša republika stati na zelo slabih nogah, ker se koroški Nemci in „Heimatdienst“ boje, da bi jo mogel prevreči kak ubog begunec. Za božjo voljo, koroški Slovenci, ne silite nazaj na svoj dom! Če pridete, se morajo „hajmatdienstlarji“ in tisti, ki se samo Boga boje, največkrat pa še njega ne, skriti v mišjo luknjo. To pa je hudo! Verjemite, da je hudo. Če pa ne verjamete, pa jih vprašajte.

Czerninovo mnenje. „K. T.“ piše: Kakor je znano, je imel pred kratkim Czernin govor. Govoril je o mogoči razdelitvi Avstrije; ni bilo pametno in še manj za pričakovati od nekdanjega ministra zunanjih zadev, da govori tako neprevidno in tudi nepravilno. Tudi v Berlinu so krožile vesti, da misli ententa na razdelitev Avstrije med Čehoslovaško, Jugoslavijo in Italijo, če bo nevarnost, da postane plen nereda. Nemčija bi bila izključena. Od nemške strani so obvestili angleško vlado, da bi izvršitev takega načrta končno veljavno uničila nemško moč in da bi bila vsa posojila in vsi moratoriji zaman. Kakor poročajo poslanci, je došla iz Londona uradna vest, ki pravi, da bi se Anglija z vso silo uprla taki razdelitvi Avstrije. — Koliko je na tej vesti resnice, ne vemo, to pa vemo, da se je nekaj kuhalo. Mi takim vestem nič ne verjamemo. Čeravno bi Jugoslavija in Italija lahko prenesli še par milijonov Nemcev, Čehoslovaška jih nič več ne more, ne da bi prišla v nevarnost vodilna vloga Čehov v lastni državi. Zato bi si zelo premislili, predno bi se vdeležili delitve Avstrije. Neke izpremembe pa bodo morale priti prej ali slej, ker je sedanja srednja Evropa tako nenaraven tvor, da je zapisan smrti. Svetovne sile si bodo pa premislile, ali kaže dolgo imeti mrliča med živimi.

Za popravek meje. Naša republika se trudi, da bi se popravila meja na Štajerskem. O tem poroča „Pol. Korrespondenz“, da je zvezna vlada odgovorila na vprašanje posl. dr. Hampela: „Za Avstrijo ni druge poti priti do korekture meje kakor direktna pogajanja od vlade do vlade proti sorazmernim kompenzacijam“ (odškodninam). — Mi smo prepričani, da bi pri tem vlada naletela na najhujši odpor pri svojih ljudeh, ki v svoji nacionalni zagriženosti nikjer ne bi hoteli popustiti. Vzeti vse, dati pa nič. In vendar bi bila medsebojna pogajanja najboljša pot, vsaj deloma zadovoljiti želje in življenske potrebe narodnosti. Od česa bi pa potem hujskači živeli?

V vsako slovensko hišo „Koroškega Slovenca“!

RAZNE NOVICE

Novi zvonovi. Svetovna vojna je povsod in seveda tudi pri nas na slovenskem Koroškem pobrala naše zvonove, ki so bili v marsikateri fari, ponos faranov. Dostikrat so se prerekli naši Korošci med seboj, kdo ima lepši zvon, kateri se dalje sliši, kateri je težji. Ponekod so že začeli naročati nove zvonove. Na Kranjskem zato še bolj skrbijo kakor na Koroškem. Od tam naročajo zvonove v Avstriji. Sedaj pa je razglasila osrednja uprava, ki livarne zalaga s sirovinami, da ne more več dati nobenega materiala, ker grejo zaloge h koncu. Tako bodo torej v marsikateri fari morali še precej dolgo čakati, da jim zopet zapoje nov zvon.

Vstal od mrtvih. Tudi pri nas so se dogodili slučajni, da so bili ljudje proglašeni mrtvim, pa so se potem živi in zdravi vrnili iz ujetništva. No, v Franciji se ta stvar rešuje malo drugače. Sodnija v Bourgoinu je pred nekaj dnevi proglasila mrtvim avijatičnega častnika Henrika Babatelsa in odredila njegov smrtni dan na 16. avgusta 1. 1916 (na ta dan je baje padel na fronti). Med tem pa je ta gospod izvedel za svojo smrt v pariških listih in obvestil sodnijo, da je živ in zdrav in da je že dalj časa nameščen kot uradnik pri vojnem ministertvu v Parizu, v oddelku za zrakoplovje.

Volkovi v zagrebški okolici. V torek zjutraj sta se seljaka Andrej Magdič in Ivan Tršlič iz Oborova podala na pot v Zagreb. Na potu so ju napadli lačni volkovi in sta se jih seljaka komaj obranila. Tudi drugod v zagrebški okolici so se zadnje dni pojavili volkovi.

Na povelje ubila svojega moža. Iz Stuhlweissenburgu na Ogerskem poročajo: Delavec Jožef Bruckner se je vrnil, ko se mu je ponovila neka stara bolezen, od dela domu in ukazal svoji ženi, naj vzame kladivo in ga z njim ubije. Žena je ubogala. Tolkla je tako dolgo s kladivom moža po glavi, da je bil mrtev. Ženo so zaprli. Ta pokorščina je šla vendar malo predač. Grozno!

Slepi vodnik. Prošli teden je visela nad Londonom tako gosta megla, da se niti najstarejši stanovalci mesta niso znali orijentirati. V neki hotel je prišel Isaac Williams in ponujal deset šilingov onemu, ki bi ga povedel domov. Kmalu so našli človeka, ki je vodil trgovca po temnih ulicah in preko mostov do njegovega stanovanja. Ko mu je trgovec odšteval obljubljeno nagrado, je rekel vodnik: „Morda se bode te začudili, če vam povem in dokažem, da sem slep. Jaz sem dolgo časa hodil po teh ulicah, zato jih poznam tako točno, kakor bi videl.“

Kateri jezik je najbolj razširjen? Izmed vseh jezikov na svetu je kitajski najbolj razširjen. Ali kitajščina ni povsem enotna, ampak obstoji iz več jezikovnih skupin, ki se med seboj močno razlikujejo. Knjižni in občevelni jezik je oni, ki se govori v severni Kitajski. Vsega vskup govori kitajščino približno 300 mil. ljudi. Za kitajščino pride angleški jezik, ki ga govori 120—130 milijonov ljudi v vseh delih sveta. Ruščino govori 70 milijonov brez Belorusov in Rusinov. Jezikovno ozemlje ruskega jezika meri več kot 20 mil. štir. km. Nemški govori skoraj 70 milijonov ljudi. Precej nemških prvin ima tudi židovski jezik, takoimenovani „jüdisch“, katerega govori približno 6 milijonov židov na Poljskem, Ruskem in v Ameriki. Španščino govori okrog 60 milijonov ljudi, približno toliko tudi japonščino. Francoščina je šele na sedmem mestu, z malimi 50 mil. Približno tako je razširjen bengalski in hindustanski jezik, dva glavna indijska jezika. Italijanski govori 35 milijonov, arabski pa 30 milijonov ljudi.

Zakaj ljudje spijo v cerkvi? To vprašanje je rešil z vsemi sredstvi moderne znanosti francoski psiholog. Po njegovem mnenju ni vzrok zatohli zrak v cerkvi, ker bi sicer ljudje pred pridigo zadremali, a spanec pride le med pridigo. Vzrok je potemtakem le prevelika pozornost na pridigo, ker verniki koncentrirajo pogled in misli na en predmet, ali na pridigarja ali na prižnico ter se na ta način nehote hipnotizirajo. Zato se je dosedaj godila krivica cerkvenim zaspancem, ker zaslužijo pravzaprav največjo pohvalo za njih naporni trud, da bi sledili besedam pridigarja.

Kruto maščevanje. V Toulouse na Francoskem je prešla neka bolniška strežnica priporočeno pošiljko, v kateri je bila čokolada in sadje. Strežnica, vsa srečna tega daru, ponudi nekaj čokolade tudi svoji prijateljici. Ko sta potem zaužili nekaj te sladčice, sta se obe zgrudili na tla in padli v nezavest. Preiskava je dognala, da je bila čokolada in sadje zastrupljena. Zločin je prejkone storil kak možki iz osvete.

Župnik, ki umeje 33 jezikov. Te dni je slavil 60 letnico svojega rojstva moravski župnik Alojzij Koudelka, znan v književnosti pod psevdonimom O. S. Vetti. Govori 33 jezikov in je prevedel na češki jezik različna dela iz sedemindvajsetih drugih jezikov.

Kokošji državni izpit? Preteklo dni so iz vseh delov prostranega britanskega cesarstva znosili na tisoče kokošij v London, da pred očmi izpitne komisije „polože izpit“ iz svoje sposobnosti v nesenju jajc. Ta natečaj se je začel zadnji tede v oktobru in je trajal 14 dni. Namen tega izpita je, prepričati se, katere vrste kokoši je najkoristnejše gojiti. Določene nagrade kokošjim kandidatnjam, ki so izvršile izpit z „odliko“, znaša po 10 do 100 liber šterlingov.

Ali si že kaj pisal v Koroškega Slovenca?

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Invalidi pozor! Na podlagi zveznega zakona z dne 18. nov. 1921 imajo pravico do odškodnine določene v postavi z dne 25. aprila 1919 in 22. junija 1921 tudi rejenci in rejenke in njih stariši. Zadnji čas za prijavo pri pristojnem invalidnem uradu je 31. december 1921.

Bilčovs. (Lovska smola.) Tukajšnji občinski lov je bil med zasedbo Jugoslovanov oddan tukajšnjim domačinom v najem. Takoj ko je nemška Avstrija zasedla naš kraj, je bil lov, domačim najemnikom odvzet in oddan prejšnjemu najemniku (Celovčanu). Priziv domačinov še do danes ni rešen, med tem ko Celovčani prosto lovijo po naših gozdovih. Da pa se bolj prikupijo tukajšnjim posestnikom, jih tudi včasih povabijo, da gredo z njimi na lov. Kaj Celovčani stem zasledujejo, pač sami najbolj vejo, a nam se zdi, da se nekateri naših ljudi tega prav ne zavedajo. Lovi se največ v nedeljah. Seveda prav po novem, namesto maše pa na lov. Kdo se briga za cerkev? Se pa potem še čudimo, ko nas Bog tepe. Tako so pred kratkim prišli Celovčani loviti. Tudi domačinov je šlo nekaj z njimi. Prigodi se pa, da prižene psiček nekega tuk. posestnika, pred Celovčana lisico. Seveda je ta hitro nameril in sprožil. Samo, da ni vedel, če je lisica spredaj ali zadaj in ustrelil je zadnjega. Ves vesel je potem pripovedoval, da je vstrelil lisico, pa so mu potem šele tovariši povedali, da le lisica pred psom beži, ne pes pred lisico. Je bil pač izkušen lovec.

Cirkovče pri Pliberku. Sprejmi, dragi „Koroški Slovenec“, tudi iz naše vasi par vrstic in jih nesi širom slovenskega Korotana; veselo so pokali topiči dne 21. nov. in naznanjali, da se pelje k poroki vsem priljubljeni Pučevov Florej; visoko na hribu v prijazni romarski cerkvi na sv. Mestu, mu je podala roko za vselej in mu obljubila zvestobo do groba, zavedna mladenka, Mlačnikova Tilka. Ker so domača dekleta le previsoko nosile svoje glave, jo je tudi naš Florej malo povzdignil in ubral pot rajši čez visoki Komel, ter si izbral tamkaj za sv. Mestom družico za življenje: v starodavni zagorski gostilni pri Mlačniku smo imeli potem veselo ženitovanje. Mlademu paru želimo mnogo sreče. Fantom in dekletom pa, da kmalu sledijo njenemu vzgledu. Saj veste, da fantje iz doline vedno silijo v planine.

Brnca. Dopis v št. 36. je treba v toliko izpopolniti oziroma popraviti, da je bila nemška pridiga oznanjena za 1. nov. popoldne, ko pa po stari navadi tudi verno ljudstvo napolni cerkev, ne samo tisti, ki jo od znotraj vidijo samo dva ali trikrat na leto. Pridiga na vseh svetih popoldne po brnških običajih spada tudi k službi božji, ako ta pojmi ne omejimo na sv. mašo. Po našem nemerodajnem mnenju je vsakakor neprevidno, v dobi, ko je v narodnih stvareh vse naravnost bolešno nervozno, v cerkvi vpeljati novotarije. Če je res potreba in zahteva po nemški pridigi izvira iz poštene želje po duševni hrani, nihče, ki pravično misli, ne bo proti temu, če s tem ne bodo prikrajšani Slovenci-domačini. Ampak naj se počaka, da se duhovi pomirijo.

Borovlje. (Krivica, ki vpije k nebu.) Slovenski delavci so še vedno na cesti. Plebiscitna komisija je pustila javno nabit, da se ne bo preganjalo nikogar radi njegovega mišljenja ali delovanja za časa plebiscita. Deželna vlada je razglasila popolno amnestijo, to se pravi spregled in odpuščanje za vse politične prestopke. Plebiscitna komisija je Bog ve kje in počiva na svojih lovorih, deželna vlada je na toplem v Celovcu, sita od besed in obljub, ki jih je snedla, in se nič ne zmeni zato, da v Borovljah slovenski delavci zmrzujejo in gladujejo, da hodijo od Poncija do Pilata in prosijo za delo, a povsod najdejo zaprta vrata in trde besede. Eden izmed njih je pri socialistih pobral nad polovico podpisov, s katerimi potrjujejo, da nič nimajo proti temu, če se vrne na delo. Grenka je bila ta pot ponižanja, s psovkami in očitanji postлана, ali kaj človek ne prenese, kadar ga muči glad in je skrb njegov vsakdanji gost. Pri socialistih je našel usmiljenje, pri ravnatelju ga ni našel. Kaj tak kapitalist ve, kaj se pravi gladovati? Saj nima srca. A

krivica vpije k nebu. Kletev zatiranih bo temu ravnatelju enkrat grozna godba. Nad nami je večna pravica. Ta bo našla enkrat tudi njega. Nismo prijatelji represalij. Ampak obup ne pozna mej. V Jugoslaviji je mnogo nemških ravnateljev in nemških delavcev! Ali onstran Karavank res nimate toliko moči, da bi 13 delavcem pripomogli do pravice in do kruha? Pokažite enkrat! Bomo vsaj videli, ali se bo potem zganila naša internacionala in g. ravnatelju pokazala, da ne sme delati z delavcem — vse eno kakšnega mišljenja je — kakor svinja z mehoma.

Št. Vid v Podjuni. Ob velikanski udeležbi smo pokopali 23. listopada t. l. Vida Volavčnika, pd. Toni, kmeta na Proboju, brata g. upokojenega župnika Janeza Volavčnika. Rajni, ki je bil 66 let star, na videz samo zdravje, je trpel več časa na srčni bolezni, h kateri se je pridružila še griža. Kakor so domači župnik J. Kindlman v nagrobnem govoru povdarili, je bil rajni mož stare korenine, kremenitega značaja, veren skoz in skoz, ob enem odločen slovenski narodnjak, pa tudi jako skrben gospodar, ljubeč mož svoje pridne žene in vzgledni oče edine ugledne hčerke Marije, ki je bila do svoje ženitve (1./VIII. 1921) prednica Marijine družbe v Žitaravasi. Žalovanje za takim odličnim možem je po ž. Pokopan je bil rajni od domačega župnika ob assistenci g. Weissa, župnika v Žitaravasi. Na veliko žalost sorodnikov nise mogel udeležiti pogreba rajnega očeta njegov ga iskreno ljubeči brat-župnik, ki biva na Jezerskem, kamor je prišel prepozno brzojav. Rajnemu očetu Vidu Volavčniku bodi domača slovenska zemlja lahka! Na svidenje nad zvezdami!

Sv. Neža pri Velikovcu. Ne mislite, da pri nas spimo, nikakor ne, še mrtve smo hoteli mobilizirati, tako so se pogovarjali Vovbrjani in Št. Štefančani, ko so se vračali na dan Vseh svetih domu grede od mrtvaške manifestacije ali mobilizacije. Bilo je pa tako le: „Heimatdienst“ je dobil nalogo, da zvabi vse svoje skupaj in res so prišli v polnem številu general Glančnik s celim řtabom. Vsako leto je bil dan Vseh svetih dan ihtenja in molitve, letos pa je bila cerkev v Velikovcu prazna. Razum Feinikove pridige in krasnega velikega katafalka je bila cerkev prazna. Pridigi smo šli na pokopališče, kakih 15 oseb je molilo rožnivenec. G. dekan in pa kaplan Feinig sta cel pot bila nezadovoljna. Feinig se je izrazil: „Wir müssen als Anhängsel hinten nachgehen“. Spredej pa so bili godci pevci in pevke iz vseh kotov cone A. Z strašnim šumom smo šli na pokopališče. Gosp. dekan so imeli z mesta, kjer je pokopanih par Volksvehrovcev, pridigo. Godba je svirala, pevci so peli in še učitelj Šistl je govoril: „Wir leben noch lange nicht in Frieden, wir leiden zu viel in Ehrabschneidung“. Z godbo smo šli v Št. Rupert, kjer je župnik Križaj pridigoval. Navrh je svirala godba, potem je govoril ali pridigoval še Velikovski župan Kandut tako le: „Samo župniku Križaju in Karavankam se imamo zahvaliti, da je na veke rešena koroška dežela“. Pevci so zapeli: „Von Thal bis an die Gletscherwand“ in bili so do ušes veseli, da se je propaganda mrtvih tako dobro obnesla.

Iz Velikovške okolice. Že je preteklo 14 mesecev po plebiscitu, pa vedno bolj tužni so naši dnevi. Pod nasiljem koroškega „Heimatdienst“, kateremu služijo v Velikovškem okraju vse oblasti, preživljamo težke in usode polne dneve. Hodili smo se pritoževati k orožnikom k sodniji, k okrajnemu glavarstvu, k deželni vladi, posameznim poslancem, pa vse zastonj. Za nas koroške Slovence ni nikjer zaščite. Evo vam par slučajev: Orožniki na Dječkah so leta 1920 vzeli za zimo pripravljene drve nekemu staremu vojaku ubožcu, ki ima za preskrbeti celo kopo otrok. Do danes še niso nič plačali. Ko je bila prva hiša v Kazazah po hudobni roki zažgana, je rekel orožnik N. iz Dobrlevasi: „Jetzt ist Freiheit!“ Taka je prostost, ko toliko ljudi nima strehe in živeža v mrzli zimi, to se pravi pri nas republika. — Hans Morak je ovadil svojega soseda Andreja Pogačar češ sam je ubil očeta. Morak pravi, da prej ni smel tega razodeti drugače bi bili zgubili par tisoč glasov pri plebiscitu. Veliko Slovencev je bilo pretepenih, pa nobe-

den pretepač še ni bil obsojen. Naravnost smešne pa so tožbe, katere so naperjene proti Slovincem. Anton Cikulnig gotovo ne ve, koliko je že bil tožen in koliko je že moral plačati. Preteklo zimo so mu pobili šipe. Heimatdienst je krivce vzel pod zaščito. V soboto dne 19. nov. so ravno tisti s koli oboroženi obkolili hišo, razdrli celo ograjo, zmerjali celo noč. V nedeljo dne 27. nov. zopet ravno isti. Glavni kolovodja je bil Tomaž Sablatnik, Kolmančev in Klemen Maher Mežnarjev iz Št. Štefana. Napadla sta gospodarja osebno, ne pa zaradi lakote ali draginje, ampak ker sta bila naščuvana, ker so pri Pirkarju plesali celo noč. Oblasti, kje ste? Ali niste zato tukaj, da vzdržujete red. Tudi mi plačujemo davek.

Podlipa pri Rudi. Vedno bolj se kaže, da naše oblasti niso zmožne, ali pa nočejo narediti reda ali skrbeti za mir. Pretepi se vedno bolj ponavljajo, tako da Slovenec nikjer ni varen ne po dnevu, ne po noči. Posebno se občina Ruda v tem oziru odlikuje. Na dan obletnice plebiscita so nahujskani fantalini grozno pretepli nekega kočarja v Gaberjah. Dne 2./XI. so lovci iz Rude pod vodstvom posestnika Eharta iz sv. Radegunde, kateri se vedno hodi lizat v Jugoslavijo in pridno tihotapiti, napadli, najemnika Ivana Rek ter ga topli in zmerjali. V sredo dne 30. nov. so kmetje iz Gurčič pod vodstvom posestnika Smetanika napadli starega možaka kočarja Ivana Petrič pri Dravi. Vedno se pa sliši ostudno zmerjanje, po večini od nemčurskih kmetov in njih sinov. Mnogo krivde bode gotovo tudi na tem, ko nimamo slovenskih šol in slovenskih duhovnikov, nemške duhovnike pa naše ljudstvo ne razume in še manj ko slovenske duhovnike poslušati in uboga.

Reberca. G. urednik! Ker v vsaki številki pišete, kakšne cene so na Dunaju, vem, da nič ne bodete hudi, če vam povemo, kakšne cene imamo mi delavci na Reberci in Železni Kapli. Zaslužimo 350 do 500 kron za 8 ur dela. Živila pa stanejo: kila bele moke 160 do 200 K, krušne 120 do 160 K, kila špeha 1200 K, kg mesa 350 K, l vina 400 K, l piva 70 K, par čevljev 6000 do 8000 K, obleka brez srajce in klobuka 38.000 do 40.000 K, srajca 2000 kron. Pa kaj bi vam opisoval! Kar je danes res, jutri več ni, ker vse od dne do dne dražje postaja. Mi delavci se s skrbjo vprašujemo, kam bo to pripeljalo. Komaj živimo, na obleko niti misliti ne smemo. Čakamo, kedaj bo kaj boljše, kedaj bo hotel kdo naši republiki kaj posoditi. Saj vedno vpijemo „kredit, kredit“. Tri dni po smrti bo ja prišel kak kredit.

Bistrica v R. Zavrhom, pod mačovsko planino je stala drvarska bajta. V njej so stanovali drvarji in imeli tam shranjene svoje stvari. Ko so pred kratkim delali v gozdu, se je bajta vžgala in popolnoma pogorela. Eden drvarjev se je še le vrnil iz vjetništva. V bajti je bilo shranjeno vse, kar je imel. Zdaj mu je pa ogenj vse uničil. To je hud vdarec za njega v teh dragih časih, ko bi moral imeti človek milijone, da bi si mogel kaj novega kupiti.

Cerkvene vesti.

Za provizorja v Žrelcu je bil nastavljen P. Benjamin Petrič iz reda očetov sv. Frančiška, koroški rojak, ki je prej v splošno zadovoljnost vseh oskrboval brnško in štebensko faro.

GOSPODARSKI VESTNIK

Gozdarstvo.

Pred vojsko je dajala država za gozdarstvo letno 800.000 kron; s tem denarjem se je vzdrževalo 300 gozdnih vrtov in se je na Krasu še nekaj pogozdovalo. Po vojski je ta stvar prihajala od mesca do mesca težavnejša, ko se delo tako podražuje: delavec stane na dan stokrat toliko kakor pred vojno. Obenem pa opravi dosti manj in dela le 8 ur. v delavni čas pa se uračuna še pot na delo in od njega domu. Ni dvojbe, da je za Avstrijo tudi gozdarstvo največjega pomena: a med vojno je vse zaostalo in po vojni poje sekira po vseh

dolinah, zato bo treba tem več pozornosti in tem več pogozdovanja da se pridelovanje lasa v bodoče ne zmanjša. Kako smo zaostali kaže tale dogodek: Na Nižjeavstrijskem so kmetje zahtevali letos 9 milijonov gozdnih sadik, dati se jih je moglo le 3 milijone, komaj tretjina. Če se pa posekanja ne obsade na novo, stoje leta in leta prazna, predno veter ne nanese novega semena iz sosesčine.

Avstrija pridelala zdaj letno 8 milijonov m³ lesa, ki je najmanj 8 milijard vreden in ker se ga izvažata velika množina, pride v državo visokovrednega tujega denarja. Ako potem vlada namerava dajati za pospeševanje gozdarstva letnih 70 milijonov, to niti eden odstotek pridelka ni.

Gojilo se bo poleg gozdnih rastlin tudi vrbje, da se dobi šibic za koše in drugo robo, ki bi se izdelovala od domače obrti.

Vodne zgradbe.

Potrebne vodne zgradbe se dele v tri vrste:

a) zgradbe, ki odvajajo vodo iz močvirja ali jo napeljujejo na suhe travnike;

b) zgradbe, ki naj polja in travnike varujejo proti hudournikom;

c) zgradbe, ki imajo namen zadržavati zemljo, da je voda ne splavi v dolino. V naših krajih so zgradbe druge vrste najpomembnejše: če se hudournikov ne zazidava, bi kmalu preplavili in uničili polja po ozkih planinskih dolinah. V Avstriji čaka izboljšanja 480.000 ha polja. Za hektar bi se potrebovalo 50.000 kron, torej skupno 24 milijard. Če se delo razdeli na 40 let, bi se na leto potrebovalo 600 milijonov. Ker se tako zboljšanje zemljišč izplača, stroški se v 10 letih z doneskom vrnejo, bodo morali prizadeti gospodarji iz lastnega prispevati precejšen del stroškov. Za reguliranje rek in potokov se bo potrebovalo:

- za Nižjo Avstrijo 40 milijonov,
- „ Zgornjo Avstrijo 32 milijonov,
- „ Štajersko 35 milijonov,
- „ Koroško 20 milijonov,
- „ Solnograško 25 milijonov,
- „ Tirolsko 26 milijonov,
- „ Predarelsko 20 milijonov.

Država namerava prispevati 120 milj. kron. Na jasnem smo si pa, da pri sedanji draginji človeškega dela, betona in drugega materiala, ne moremo misliti, kako se naj te zgradbe izvrše. Rov se že še izkoplje, da voda iz blata odteče, ali beton je drag kakor srebro, lomiti kamen, vožnja, delo, vse vkup bo zahtevalo fantastične svote, ki jih država ne bo več zmogla in zasebniki svojega doneska tudi ne bodo zmogli. Bati se je resno, da se v teku let, ako pride količkaj hudih nalivov, naše planinske doline po vrsti zasujejo.

Osuševanje močvirnatnega sveta pa obeta veliko koristi. Izračunali so, da bi se dalo potem pridelati več, kakor zdaj na tistem polju:

- žita 3 milijone meterc, danes vredno 20 milijard,
- krompirja 4,5 milijone meterc, danes vredno 9 milijard,
- pese 2,6 milijone meterc, danes vredno 4 milijard,
- sena 7,6 milijone meterc, danes vredno 15 milijard,
- skupno torej 50 milijard (okroglo). Račun so seve napravili strokovnjaki; če dosežemo polovico, bomo morali biti zelo zadovoljni.

(Dalje sledi.)

Dunajski trg. Goveje meso kg 700—960 K; telečje kg 760—860 K; prekajeno meso kg 1400—1650 K; svinjsko kg 1150—1400 K; ovčje kg 380—650 K; kozje kg 480—600 K; konjsko kg 300—440 K; špeh 1200—1960 K; žmavc kg 1700—1960 K. V zadnjem tednu se je torej podražilo goveje meso za 80—210 K, svinjsko za 200 K, telečje za 180—200 K, ovčje za 180 K, žmavc za 200 K; notranji deli (jetra, pljuča atd.) so se podražili za 400 K pri kilogramu. Za mleko je določena cena 180 K v hlevu. Predno pride na trg, se seveda podraži za nekaj kron.

Celovski trg. Bo, če že ni, polagoma v miru zaspal. Niti zelenjav niti drugih živil ne donajajo.

Tržne cene v Ljubljani. Kruh bel kg 18,80 kron, črn 15 K, žemlje 4,50 dkg 1 K, luksuzno pecivo cene prosto. Sadni trg je zadostno založen. Jabolka 12 do 18 K kg, hruške 20 do 24 K kg, orehi 32 K kg. Moka št. 0 20 K, kaša 13 K, ješprenj 18 K, otrobi 6,50 K, koruzna moka 12 K, pšenica 14,40 K kg, rž 12 K, ječmen 11 K, oves 9 K, nova koruza 10,50 K, ajda 9 K, fižol 13 do 14 K kg, kava 94 do 144 K kg po kakovosti, sladkor v kockah 56 K, v sipi 52 K kg, olje liter 92 do 96 K. — Goveje meso kg 20 do 24 K po kakovosti. Telečjega mesa primanjkuje; cena 24 in 26 K kg. Enako primanjkuje prašičjega mesa. Slanine in masti je na trgu dovolj, nakup slaboten. Slanina I. vrste 75 K kg, mast se razprodaja 82 do 85 K kg.

Slovensko dekle ne pozabi na svojega prijatelja „Koroškega Slovenca“.

VABILO

K SLAVNOSTNI PREDSTAVI,

ki jo priredi Marijina družba ob priliki 10 letnice obstoja v telodavnici Narodne šole v Št. Rupertu pri Velikovcu dne 26. decembra t. l. po blagoslovu ob ½3. uri popoldne.

Spored:

1. Pesem: Marijina.
2. Pozdrav.
3. „Junaška deklica“, blažena Ivana d'Arc. drama v petih dejanjih.
4. „Zvita kupčija“, burka v enem dejanju.
5. „Pastirci pri jaslicah“ in drugi božični prizori.

Med posameznimi dejanji petje in godba. — Na Novega leta dan se vse to ponovi, samo namesto božičnih, se dostavijo novoletni prizori. — Vstopnina: Sedeži 1. in 2. vrsta 20 K, 3. in 4. vrsta 10 K. Reveži vstopnine prosti. — Z ozirom na ogromne izdatke in človekoljuben namen, se preplačila hvaležno sprejmejo.

K oblini udeležbi vabi **Marijina družba.**

Listnica uredništva.

Sora: Naročnino sprejeli. — J. V., Brnca. Oprosti! Celotno ni mogoče. Pa tudi potrjuje bistveno, kar so drugi trdili. — Dopisnike prosimo, da pišejo s črnilom! Sadjereje skoraj ni mogoče brati. Za stavca moramo še enkrat prepisati. — Rutarjev Jur pride o priliki.

LIDOVA KNIHTISKARNA

SE PRIPOROČA ZA HITRO, OKUSNO IN CENO IZDELAVO VSAKOVRSNIH DRUSTVENIH, TRGOVINSKIH IN DRUGIH TISKOVIN, VABIL, OKLICEV I. T. D.

WIEN V., MARGARETENPLATZ 7

Frančišek Čermák,

DUNAJ V.,
Mittersteig 23-15
priporoča svoj zavod
za izdelovanje

angleških in
dunajskih
pian in pianin
(klavirjev).
Tudi expert!